

1. Wolność słowa - prawo do publicznego wyrażania własnego zdania oraz poglądów, a także jego poszanowania przez innych.

Wolność słowa gwarantowana jest przez polską konstytucję i uznawana jako standard norm cywilizacyjnych, ale nie jest bezwarunkowa.

Wolność słowa nie jest wolnością absolutną. Jej ograniczeniem jest m. in. obrażanie czy znieważanie innych ludzi.

2. Hate, czyli nienawiść.

Hejt – to obrażanie, znieważanie innych w Internecie. Wyrażany jest głównie poprzez tekst, ale również grafikę i filmy.

Obrażliwe komentarze to realny problem, z którym nie wszędzie udaje się skutecznie walczyć. Bardzo dużo zależy od osób, które są świadkami hejtu. Poprzez reagowanie mogą mieć realny wpływ na kulturę w Internecie.

Hejtu nie można mylić z konstruktywną krytyką. Czasami zdarza się, że coś nam się nie podoba, jest nie w naszym guście. Jeżeli wyrazimy to w sieci, oznacza że jesteśmy hejterami? Niekoniecznie.

Jak więc wyrażać negatywne opinie?

- Po pierwsze: w sposób kulturalny i rzeczowy oraz odwołując się do konkretnego zachowania lub stworzonego dzieła, a nie człowieka.
- Po drugie: bardzo istotny jest dobór słów – dobrze jest odnosić się do swoich odczuć i zamiast mówić „to jest brzydkie” powiedzieć „to mi się nie podoba” podkreślając w ten sposób, że to nasza prywatna opinia.
- Po trzecie: warto zastanowić się nad podstawami naszej krytyki. Hejt często opiera się na fałszywych lub błędnych argumentach. Warto weryfikować informacje, które wykorzystujemy do dyskusji.

Czy całkowicie ignorować nienawistne komentarze?

Wtedy istnieje duże prawdopodobieństwo przyłączenia się do tzw. milczącej większości. Brak reakcji to też reakcja – i to taka, którą hejter może odebrać jako akceptację dla swoich zachowań.

Co więc możemy zrobić?

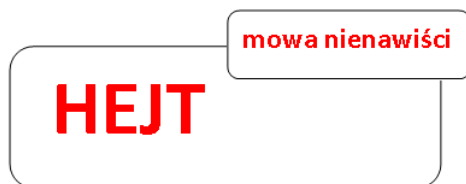
- ✓ Po pierwsze: nie wzmacniać hejtu i mowy nienawiści, np. poprzez lajkowanie lub udostępnianie takich treści.
- ✓ Po drugie: warto wyrazić swoją opinię jednak bez zbędnego wchodzenia w wymianę hejtów. Komentarze naruszające regulamin można zgłaszać do administratora. Taki mechanizm posiada m. in. facebook oraz strony, na których znajdują się fora umożliwiające dyskusję.

3. Mowa nienawiści - to wypowiedzi obrażające, wyszydzające osoby lub całe grupy ze względu na cechy przynajmniej częściowo od nich niezależne, np. przynależność rasową, etniczną, płeć, orientację seksualną itp.

Mowa nienawiści przyczynia się do powstawania, rozpowszechniania oraz utrwalania negatywnych stereotypów i uprzedzeń dotyczących osób lub grupy osób, może nawoływać do przemocy i skutkować aktami agresji poza Internetem. Często wypowiedź zawiera wulgaryzmy, manipuluje faktami i danymi. „Mowa nienawiści” to termin uznany m. in. przez Radę Europy i Unię Europejską na określenie tego typu wypowiedzi. W tym rozumieniu nie należy go utożsamiać ze wszelkimi nienawistnymi przekazami w Internecie.

Mowa nienawiści może pojawiać się nie tylko w Internecie, ale także w mediach, rozmowach poza Internetem lub murach w postaci obraźliwych napisów. Nośnikiem mowy nienawiści mogą być także żarty, np. kawały o Żydach.

Mowa nienawiści jest specyficznym rodzajem hejtu.

4. Dlaczego hejterzy obrażają innych w Internecie?

- z nudów
- z zazdrości

- z braku umiejętności komunikacyjnych
- dla rozrywki/ zabawy
- z chęci odreagowania swoich niepowodzeń
- chcą podnieść swoją samoocenę
- nie mają odwagi skrytykować wprost
- chcą zdobyć pozycję w sieci
- chcą pokazać swoją siłę.

Hejterzy to często osoby, które szukają uznania i docenienia. **Hejtując** bardzo łatwo ściągnąć na siebie uwagę.

Jednak ktoś, kto obraża, ośmiesza innych, nie wzbudza zaufania. Ponadto **hejt wynika ze słabości hejtera.**

Hejt tak naprawdę dotyczy samego hejtera, a nie osoby obrażanej. Hejt – jedna z form cyberprzemocy.

Hejter nie widzi krzywdy, którą wyrządza odbiorcy, często więc nie zdaje sobie sprawy jak bardzo raniące mogą być jego słowa czy zachowania.

To tzw. EFEKT KABINY PILOTA: badania z 2009r. pokazały, że piloci bombowców w trakcie II wojny światowej bombardowali miasta, nie ponosząc przy tym kosztów emocjonalnych, w przeciwieństwie do żołnierzy piechoty lądowej.

5. Hejtujesz? Jesteś hejterem?

- Daj spokój, są inne sposoby na wyrażenie swojego zdania.

-Jeżeli coś ci się nie podoba lub cię denerwuje, wyraż to, ale kulturalnie, nie hejtuj!

-Skontaktuj się ze swoją głową, sercem i sumieniem. Przepróś i nie rób tego więcej!

-Zbyt trudne? Skorzystaj ze wsparcia konsultantów Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

Pamiętaj! Bóg wybacza, Internet nigdy. Treści, które trafiają do Internetu, zostają tam na zawsze, dotyczy to również naszych komentarzy.

Jakie mogą być konsekwencje dla osoby, która obraża?

- może przestać być lubiany,
- może zostać zablokowany/zbanowany w danym serwisie,
- może ponieść konsekwencje prawne.

Zniesławienie – z oskarżenia prywatnego

Art. 212. § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności,

podlega grzywnie, karze ograniczenia albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

Zniewaga – z oskarżenia prywatnego

Art. 216. § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. **Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania,**

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

6. Padleś ofiarą hejtu?

- 😊 Nie bierz do siebie hejtu. To hejter jest słaby, a nie ty.
- 😊 Nie daj się ponieść emocjom, nie odpowiadaj na hejt pod wpływem chwili.
- 😊 Nie odpowiadaj hejtem na hejt (taka odpowiedź grozi eskalacją konfliktu).
- 😊 Postaw granice, np. „nie zgadzam się na to, byś mnie obrażał.”
- 😊 Zablokuj osobę, która cię obraża.
- 😊 Zgłaszaj hejt i mowę nienawiści korzystając z opcji dostępnych na forach lub w mediach społecznościowych.
- 😊 Jak nie dajesz sobie rady z hejtem, to szukaj pomocy u zaufanych osób lub zadzwoń do Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111
- 😊 Nie bierz do siebie, nie przejmuj się, zignoruj.
- 😊 Nie rezygnuj z tego, co robisz, myślisz i mówisz tylko ze względu na hejterów
- 😊 Na stronie www.przytulhejtera.pl, znajdziesz fajne komentarze, które możesz wkleić osobie, która Cię obraża. Hejter z pewnością będzie zaskoczony.

Jak hejt może wpływać na ofiarę?

- obniżyć samoocenę,
- sprawić, że ktoś przestanie robić to, co lubi, np. zdjęcia,
- wywoływać negatywne emocje: strach, złość, smutek,
- wywołać depresję,
- sprawić, że ktoś się w sobie zamknie,

- sprawić, że ktoś nie będzie się dalej rozwijał.

7. Co powinien zrobić świadek obrażenia w internecie, a czego nie powinien robić?

- zgłosić do administratora, skorzystać z narzędzi dostarczonych przez twórcę serwisu,
- stanąć po stronie osoby obrażanej wyrażając swoją opinię poprzez komentarz,
- nie udostępniać obraźliwych komentarzy,
- nie lajkować obraźliwych komentarzy,
- wesprzeć ofiarę, napisać do ofiary,
- stanąć w obronie ofiary.

Jeśli twój znajomy hejtuje – zastanów się: „skoro innym to robi, może podobnie zachować się wobec mnie.”

